

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะของนักเรียนต้นสถานภาพส่วนตัวและครอบครัว และต้องการศึกษาว่าเมืองประกอบใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังทางการศึกษาต่อของนักเรียน โดยใช้ตัวอย่างประชากรจำนวน 681 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2519 จากโรงเรียนมัธยมแบบประสมในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม และโรงเรียนวัดรางบัว โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือ

ผู้วิจัยคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน โดยการตรวจสอบด้วยไคสแควร์ (Chisquares Test) พร้อมทั้งหาค่าสัมประสิทธิ์การฉกฉกร (Coefficient of Contingency) ซึ่งจะแสดงถึงระดับของความสัมพันธ์ดังกล่าว และเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับองค์ประกอบที่มีระดับต่างกันที่ละคู่ ในกรณีที่พบว่าองค์ประกอบนั้นมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังด้วยไคสแควร์ (Chisquares Test) อีกครั้ง และวิเคราะห์หาค่าสัดส่วนความคาดหวังทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่มีองค์ประกอบระดับต่างกันในแต่ละระดับของความคาดหวัง ด้วยการทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนที่ละคู่ โดยการทดสอบด้วยค่าซี (z - test)

ข้อค้นพบ

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้ คือ

1. นักเรียน ร้อยละ 43.47 มีความคาดหวังปานกลาง รองลงมาคือ ความคาดหวังสูง และความคาดหวังต่ำ ร้อยละ 34.80 และร้อยละ 21.73 ตามลำดับ

2. องค์ประกอบทางสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ โรงเรียน เพศ สัมฤทธิผลทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน แต่แผนกวิชาที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และอายุ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 และ .05 ตามลำดับ นักเรียนแผนกวิทย์และแผนกทั่วไป มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนแผนกศิลป์มีความคาดหวังต่างจากนักเรียนแผนกอื่นอย่างมีนัยสำคัญ คือ แตกต่างจากแผนกวิทย์ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 และต่างจากแผนกทั่วไปที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001 กล่าวคือ ผู้มีความคาดหวังสูงส่วนใหญ่จะมาจากนักเรียนแผนกศิลป์ และผู้มีความคาดหวังระดับต่ำส่วนใหญ่จะมาจากแผนกทั่วไป นักเรียนที่มีอายุปฏิทินต่ำกว่าชั้นเรียนที่มีความคาดหวังแตกต่างจากกลุ่มที่มีอายุปฏิทินสูงกว่าชั้นเรียน กล่าวคือ ผู้มีความคาดหวังต่ำส่วนใหญ่มาจากกลุ่มที่มีอายุปฏิทินสูงกว่าชั้นเรียน แต่ในระดับอื่นมีสัดส่วนไม่แตกต่างกัน

3. องค์ประกอบทางสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว ได้แก่ การศึกษาของบิดา รายได้ของบิดา และรายได้ของมารดา มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 และการศึกษาของมารดา มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001 ส่วนองค์ประกอบทางสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับต่างกัน มีความคาดหวังแตกต่างกัน ยกเว้น 2 คู่ คือ กลุ่มที่บิดาไม่รู้อ่านหนังสือ มีความคาดหวังไม่ต่างจากกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับประถม และกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยม มีความคาดหวังไม่ต่างจากกลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคาดหวัง กล่าวคือ ผู้มีความคาดหวังสูงส่วนใหญ่มาจากนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในระดับความคาดหวังปานกลาง ส่วนใหญ่มาจากนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยม ส่วนในระดับความคาดหวังต่ำ ส่วนใหญ่มาจากนักเรียนที่บิดาไม่รู้อ่านหนังสือ และนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับ

ประณม ในด้านระดับการศึกษาของมารดาพบว่า นักเรียนที่มารดาไม่รู้อ่านรู้หนังสือมีความคาดหวังแตกต่างจากนักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับอื่นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ในระดับความคาดหวังสูงและปานกลาง จะมีสัดส่วนของผู้ที่มารดาไม่รู้อ่านรู้หนังสือน้อยที่สุด ส่วนในระดับความคาดหวังต่ำกลับมีลักษณะตรงกันข้าม คือ มีสัดส่วนของผู้ที่มารดาไม่รู้อ่านรู้หนังสือมากที่สุด สำหรับในเรื่องรายได้ของบิดาพบว่า นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเดือนเกินกว่า 3,000 บาทขึ้นไป มีความคาดหวังแตกต่างจากนักเรียนที่บิดามีรายได้ระดับอื่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 กล่าวคือ ผู้ที่มีความคาดหวังระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มาจากกลุ่มที่บิดามีรายได้ต่อเดือนเกินกว่า 3,000 บาทขึ้นไป และผู้ที่มีความคาดหวังต่ำส่วนใหญ่มาจากกลุ่มที่บิดามีรายได้ต่อเดือน 1,000 บาท และต่ำกว่า นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเดือน 1,000 บาท และต่ำกว่า มีความคาดหวังแตกต่างจากนักเรียนที่มารดามีรายได้ 2,001 - 3,000 บาท และนักเรียนที่มารดามีรายได้เกินกว่า 3,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 กล่าวคือ ผู้ที่มีความคาดหวังปานกลางส่วนใหญ่มาจากกลุ่มที่มารดามีรายได้เกินกว่า 3,000 บาทขึ้นไป และของผู้ที่มีความคาดหวังส่วนใหญ่ต่ำ มาจากกลุ่มที่มารดามีรายได้ต่อเดือน 1,000 บาท และต่ำกว่า

4. องค์ประกอบทางจิตวิทยา ได้แก่ ความสนับสนุนของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาคือในระดับอุดมศึกษาของบุตร และความถี่ของการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาคือ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน ผู้มีความคาดหวังสูงและปานกลาง ส่วนใหญ่มาจากนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานศึกษาคือระดับอุดมศึกษา ผู้มีความคาดหวังต่ำส่วนใหญ่มาจากนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ต้องการให้บุตรหลานศึกษาคือระดับอุดมศึกษา นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้คำแนะนำนาน ๆ ครั้ง หรือไม่เคยเลย มีความคาดหวังแตกต่างจากกลุ่มอื่น กล่าวคือ นักเรียนที่มีความคาดหวังสูงส่วนใหญ่มาจากนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้คำแนะนำน้อยที่สุด และนักเรียนที่มีความคาดหวังต่ำส่วนใหญ่มาจากนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้คำแนะนำนาน ๆ ครั้ง หรือไม่เคยเลย และ

นักเรียนที่มีความารถหรือผู้ปกครองให้คำแนะนำบางครั้งบางคราว

5. องค์ประกอบด้านอื่น ๆ ได้แก่ การเตรียมตัวทบทวนข้อสอบ การเลือกแขนงวิชาในการศึกษาต่อ และบุคคลที่นักเรียนปรึกษาหารือ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยที่พบว่า โดยส่วนรวมนักเรียนส่วนมากมีความคาดหวังทางการศึกษาในระดับปานกลาง ร้อยละ 43.47 รองลงมาคือ ความคาดหวังสูงและต่ำ ร้อยละ 34.80 และ 21.73 ตามลำดับ ทำให้น่าสงสัยว่าโรงเรียนมัธยมแบบประสมทั้ง 5 โรงเรียนนี้ สามารถบรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพราะการที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความคาดหวังปานกลางและสูง แสดงว่านักเรียนที่มีความต้องการจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีจำนวนมาก และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความคาดหวังต่ำ และในจำนวนนี้ยังรวมพวกที่ต้องการเข้ามหาวิทยาลัยที่ตั้งใจว่าจะประกอบอาชีพหรืองานทำ ถ้าสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไม่ได้เท่านั้น จะมีเพียงเล็กน้อยที่ตั้งใจจะประกอบอาชีพหรืองานทำจริง ๆ

องค์ประกอบด้านสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ โรงเรียน เพศ สมุดรศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของนักเรียน ข้อค้นพบนี้ขัดแย้งกับสมมติฐาน การวิจัยข้อหนึ่งที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีสถานภาพส่วนตัวแตกต่างกัน จะมีความคาดหวังทางการศึกษาต่อแตกต่างกัน แต่สถานภาพส่วนตัวด้านอื่น ได้แก่ แผนกวิชาหรือโปรแกรมการเรียนและอายุ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของนักเรียน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ดังกล่าวนี้ และจากข้อค้นพบในค่านแผนกวิชาที่พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความคาดหวังสูงมาจากนักเรียนแผนกศิลปะ และส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความคาดหวังต่ำมาจากนักเรียนแผนกทั่วไป จากข้อค้นพบนี้อาจกล่าวได้ว่า นักเรียนแผนกศิลปะส่วนใหญ่จะมีความคาดหวังสูงกว่านักเรียนแผนกอื่น และแผนกทั่วไปส่วนใหญ่จะมีความคาดหวังต่ำกว่านักเรียนแผนกอื่น

ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับของ อนุคฺวุฟฟอร์อบี¹ (Onukwuforobi) ที่ว่าโปรแกรม การเรียน มีอิทธิพลต่อความคาดหวังทางอาชีพ และผลการวิจัยของ ซีลแลน² (Clellan) ที่ว่าจำนวนหน่วยกิตของวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ ที่นักเรียน เรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับโอกาสการ เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียน ในค่านอายุที่พบว่า นักเรียนที่มีอายุปฏิทินต่ำกว่าชั้นเรียนมีความคาดหวังแตกต่างจากกลุ่ม อื่น ๆ ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความคาดหวังต่ำ มาจากกลุ่มที่มีอายุปฏิทินสูงกว่าชั้นเรียน ซึ่งอาจ กล่าวได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความคาดหวังของนักเรียน ข้อค้นพบนี้คล้าย คลึงกับของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์³ ซึ่งทำการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการ ศึกษาในค่านอื่น คือ ค่านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ในทางลบกับ สัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา แต่ขัดแย้งกับ ข้อค้นพบของ

---

¹Noel Justin Onukwuforobi, "An Investigation of the Relationship Between Educational Programs and Occupational Aspirations and Opportunities of Secondary School Students in (Former) Owerri Province, East Central State, Nigeria," Dissertation Abstracts, XXXVI (January, 1976), 4390.

²Leslic Mc.Clellan, "Patterns of College Attendance and Non-Attendance by Jackson County High School Graduales of 1960," Dissertation Abstracts, XXII (Februaty, 1962), 2661.

³เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ผลทางการ ศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา," ศูนย์ศึกษา, 17 (กรกฎาคม - สิงหาคม, 2514), 55.

นาวัน รุ่งรส⁴ ที่พบว่าอายุไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ และเลือกอาชีพของนักเรียน

ในค่านสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว ได้แก่ จำนวนพี่น้อง ภูมิลำเนา อาชีพบิดา อาชีพมารดา อาชีพผู้ปกครอง รายได้ผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวัง ข้อค้นพบนี้ขัดแย้งกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่สองที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันย่อมมีความคาดหวังแตกต่างกัน แต่สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมด้านอื่น ๆ ได้แก่ การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา รายได้ของบิดา และรายได้ของมารดา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความคาดหวัง ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ดังกล่าว และสอดคล้องกับข้อค้นพบของ เลห์เบิร์ก (Rehberg) เลิสบี้⁵ (Liestby) เบรเซอร์ (Brazer) และ มาร์ติน⁶ (Martin) ที่พบว่า การศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์

⁴นาวัน รุ่งรส, "การเปรียบเทียบ การตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 ประเภทสหศึกษาระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมแบบเต็มจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514).

⁵Richard A.Rehbery, and David L.Liestby, "Parental Encouragement, Occupation, Education, and Family Size:Artifactual or Independent Determinants of Adolescent Educational Expectation?," Social Forces, XLV (March, 1967), 362 - 374.

⁶H.E.Brazer, and D.Martin, "Social and Economics Determinants of the Demand for Education," Economics of Higher Education; edited by Selma J.Muskin (Washington : United States Government Printing Office, 1962). p. 30.

พันซ์ในทางบวกกับ ความคาดหวังในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน และสอดคล้องกับข้อค้นพบของ จอห์นสตัน⁷ (Johnston) ซีเวล (Sewell) และอาร์มเมอร์⁸ (Armer) ที่ว่าองค์ประกอบที่สำคัญต่อความคาดหวังทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน คือรายได้ของครอบครัว หรือฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว แต่ถัดค้านกับข้อค้นพบของ ไนต์⁹ (Knight) ที่ว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์ต่อแผนการศึกษาต่อของนักเรียน จากข้อค้นพบของการวิจัยข้อนี้ แสดงว่าการศึกษารายของบิดามารดาและรายได้ของบิดามารดา มีอิทธิพลต่อความคาดหวังของนักเรียน ที่เป็นดังนี้คงเนื่องมาจาก ข้อค้นพบโดยทั่วไปที่ว่า ถ้าบิดามารดามีการศึกษาสูง ย่อมจะกระตุ้นเตือนให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูงด้วย ท่านเองตรงกันข้าม ถ้าบิดามารดามีการศึกษาค่ำ มักจะมีแนวโน้มที่จะเอาใจใส่ต่อการศึกษารายของบุตรน้อย และครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มักจะกระตุ้นเตือนเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรให้ได้รับการศึกษาในระดับสูง นอกจากนี้ครอบครัวดังกล่าว ย่อมมีประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่

---

⁷James G. Johnston, "A Needs Analysis of Aspirations for Postsecondary Education Held by High School Students and Adults in the State of Vermont, "Psychological Abstracts, XXXVI (December, 1975), 3448.

⁸William H. Sewell, and J.M. Armer, "Neighborhood Conteset and College Plans," American Sociological Review, XXXI (April, 1966), 159 - 168.

⁹James Henry Knight, "An Interpersonal Values and Aspiration Levels of Negro Seniors in Totally Intregrated and Segregated Southern High Schools," Dissertation Abstracts, XXXI (November, 1970), 2110.

เพื่ออำนวยความสะดวกในการพัฒนาการศึกษาของบุตร ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมักจะต้องการให้บุตรของตนได้รับการศึกษาค้ำด้วย ซึ่งเนื่องมาจากการขาดแคลนทุนทรัพย์ที่จะใช้จ่ายในการส่งบุตรเล่าเรียน เพราะมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเพื่อการกินอยู่ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้บิดามารดาของครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ยังต้องการแรงงานเพิ่ม เพื่อหารายได้มาค้ำจุนครอบครัวอีกด้วย

องค์ประกอบทางจิตวิทยา ได้แก่ ความสนับสนุนของบิดามารดาที่มีต่อการศึกษาคือของบุตร และความถี่ของการให้คำแนะนำ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน กล่าวคือ ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความคาดหวังสูงและปานกลาง มาจากนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหรือนักเรียนที่บิดามารดาให้คำแนะนำน้อยที่สุด และส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความคาดหวังต่ำ มาจากนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ต้องการให้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา หรือนักเรียนที่บิดามารดาให้คำแนะนำบางครั้งบางคราว หรือไม่เคยเลย ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้นักเรียนที่มีองค์ประกอบทางจิตวิทยาแตกต่างกัน จะมีความคาดหวังทางการศึกษาต่างกันและสอดคล้องกับผลการศึกษาของคิวล์ (Dill) และโคลแมน¹⁰ (Coleman) ที่ว่าความสนับสนุนทางการศึกษาของบิดามารดาที่มีต่อการศึกษาของบุตร มีอิทธิพลต่อการวางแผนการศึกษาต่อของบุตรมากกว่าอาชีพของบิดา และงานวิจัยของเลห์เบิร์ก (Rehbery) และเลสต์บี้¹¹ (Liestby) ที่ว่าความคาดหวังในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความถี่ของการสนับสนุนของบิดามารดา

¹⁰ Edward L. McDill, and Jame S. Coleman, "Family and Peer Influence in College Plans of High School Students, Sociology of Education, XXXVIII (Winter, 1965), 112 - 126.

¹¹ Rehberg, and David L. Liestby, loc. cit.

องค์ประกอบด้านอื่น ๆ ได้แก่ การเตรียมตัวคุณนึ่งคือสอบ การเลือกแขนงวิชาในการศึกษาต่อและบุคคลที่นักเรียนปรึกษาหารือ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษา ข้อค้นพบนี้ ชัดแย้งกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีองค์ประกอบอื่น ๆ แตกต่างกันจะมีความคาดหวังต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรได้จัดให้บริการการศึกษาแก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง โดยผ่านทางสมาคมครู - ผู้ปกครอง เพื่อให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้รับความรู้ในข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อบิดามารดาจะได้ให้คำแนะนำแก่บุตรหลานได้ถูกต้อง ตรงตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนตลอดจนสนองความต้องการของสังคมอย่างเหมาะสม
2. ควรได้มีการศึกษาความคาดหวังทางการศึกษาต่อของโรงเรียนมัธยมแบบเดิมเปรียบเทียบกับโรงเรียนมัธยมแบบประสม
3. ควรได้มีการศึกษาติดตามผลในระยะยาว เพื่อศึกษาดูว่าผู้ที่มีความคาดหวังสูงและปานกลาง จะได้เข้าเรียนต่อตรงกับที่เขาตั้งความคาดหวังไว้หรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย